

студентів усвідомити роль кожного з них у майбутньому нашої держави; зорієнтувати на важливість та можливість розбудови демократичної та економічно вільної держави. Крім цього, метою цієї роботи є навчити студентів у кожній справі покладатися на себе, не сподіваючись на когось і не шукаючи чужої допомоги, вірити у свої можливості як у повсякденному житті, так і безпосередньо в своїй майбутній економічній діяльності.

На думку студентів, такі завдання є цікавими і ефективними. Ось декілька коментарів студентів третього курсу обліково-економічного факультету після виконання завдання:

«Я вважаю, що ідея творчого висвітлення власного бачення економічного мислення в Україні є досить вдала. Це особисто мені дало можливість виявити себе не тільки з боку вивчення та відображення сухого теоретичного матеріалу, а й через цікаве та гумористичне відтворення різних соціальних ролей у моєму власному виконанні» (Квятківська Н. К.).

«Знання та творчість формують цілісну повноцінну особистість. Під час підготовки та проведення творчого проекту я розкрила як свої творчі якості, так і якості своїх одногрупників. Маса емоцій переповнює після презентації. Побільше б таких цікавинок у навчальному процесі» (Чернікова Г. І.).

До цього ж рівня завдань відноситься розробка студентами моделі проведення навчального заняття з економіки із застосуванням різноманітних інтерактивних методів навчання.

Таким чином, на нашу думку, виконання таких творчих завдань, проєктів є одним з важливих елементів індивідуалізації навчального процесу.

*Л. П. Бортнікова, доц.,
кафедра політекономії ф-ти управління та маркетингу*

РОЛЬ ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ

Матеріально-технічне забезпечення викладання економічних дисциплін є важливою посилкою застосування нових освітніх технологій. Це необхідно як для традиційних (аудиторних) занять, так і для самостійної роботи студентів. Зрозуміло, що недостатній розвиток матеріально-технічної бази значною мірою за-

кріплює інерцію методів підготовки економістів у ВНЗ. Треба також відзначити, що саме по собі матеріально-технічне забезпечення нічим не може покращити навчальний процес, якщо викладач не вміє ним користуватися належним чином. Діяльність з розвитку матеріально-технічного оснащення в університеті дає можливість не тільки значно поліпшити матеріальну базу навчального процесу, але й розвинути на цій основі нові освітні технології.

Так, найбільш традиційна форма навчання — лекції — стала значно різноманітнішою завдяки застосуванню технічних засобів навчання. Викладачі отримали можливість не витратити час на диктування основних положень лекцій, малювання діаграм та графіків. Все це студенти мають можливість бачити на екрані, куди проектується зображення прямо з кодоскопу або з комп'ютера, а роздруковані слайди роздаються студентам на занятті або одразу після заняття. Такі можливості сприяють розвитку зовсім іншого підходу до побудови та подання лекційного матеріалу. Стає неможливим звичне для багатьох викладачів читання лекцій. Лекційний час тепер треба присвячувати не начитуванню та зображенню на дошці обов'язкової інформації, а коментарям, роз'ясненням, демонстрації логічних зв'язків тощо. Використання технічних засобів значною мірою сприяє оновленню лекційного матеріалу. На наш погляд, доцільно організувати навчання викладачів методиці підготовки та проведення презентацій, відпрацюванню навичок користування апаратурою. Розвиток матеріально-технічної бази поліпшує і якість семінарських занять. Традиційні опитування студентів та рішення завдань, котрі складали раніше основне наповнення семінарів, поступово витісняються більш прогресивними формами навчання.

Поліпшення матеріально-технічної бази сприяє освоєнню нових технологій організації самостійної роботи студентів. По-перше, ВНЗ суттєво поповнює свій бібліотечний фонд. У викладачів з'являється більше можливостей для відсилення студента до оригінальних публікацій. По-друге, розвиток пошукових систем дає можливість доручати студентам самостійно збирати необхідну для виконання завдання інформацію. По-третє, з'явилась можливість проміжного контролю самостійної роботи студентів. Якщо раніше викладач міг перевірити підготовку студентів тільки при безпосередньому контакті з ним, то тепер можна вимагати відсилення виконаного завдання або його частини викладачу електронною поштою на зазначену адресу. Відповідно, виконавець отримує оцінку та відгук тепер не лише на зустрічі з викладачем,

але й через Інтернет. По-четверте, значно підвищується якість курсових та дипломних, магістерських робіт, оскільки мереживі ресурси значно поширюють коло доступних студенту джерел інформації. Це, в той же час, накладає й додаткові вимоги щодо викладачів у їх здатності знаходити та попереджувати плагіат. Серед студентів розповсюдженим явищем став пошук матеріалів в електронній формі в Інтернеті, базах даних рефератів, з наступною компіляцією для підготовки роботи. Як правило, професійний викладач не має труднощів винести судження про самостійність підготовки курсової роботи, але виявлення першоджерел може бути достатньо трудомістким.

У цілому ж розвиток матеріально-технічної бази навчання економістів суттєво сприяє прогресу як змісту, так і методики викладання. Важливо підкреслити, що розвиток нових технологій навчання має йти одночасно з оновленням його змісту.

*В. Б. Брусіловський, аспірант,
кафедра інформаційного менеджменту*

ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ФОРМАЛІЗАЦІЇ ДЛЯ СИСТЕМАТИЗАЦІЇ ЗНАНЬ

Основним завданням вищої освіти є створення з вчорашнього школяра повноцінного спеціаліста у вибраній ним сфері діяльності. Для цього недостатньо просто передати множину непов'язаних знань і навичок, — потрібно їх систематизувати. Таким чином зусилля повинні бути направлені не тільки на вдосконалення навчальної програми кожної конкретної дисципліни, але й на формалізацію зв'язку між дисциплінами. Створення системи взаємопов'язаних знань з окремих економічних напрямків надає студентові можливості впорядкувати набутий інформаційний багаж, скоріше адаптуватися до реальної економіки. Саме неспроможність використовувати свої знання на практиці, іноді через фрагментарність цих знань, є одною з проблем випускників ВНЗів. Часто роботодавці відмовляють випускникам через відсутність досвіду роботи, який, по суті, є процесом інтеграції та систематизації набутих знань. Перед вищою освітою стоїть питання: як не просто дати студенту знання з окремих предметів, а й структурувати та систематизувати набуті знання.